

El front europeu de la batalla de l'Ebre

Davant la posició intransigent del Govern espanyol, l'Ambaixada Blava, una allau de voluntaris contraris al PHN, s'ha traslladat fins a Brussel·les per dir no al transvasament. Han mirat de convèncer el Consell Europeu que cal una nova cultura de l'aigua i que s'ha de respectar l'esperit originari de la legislació comunitària.

La Unió Europea és una espasa de doble tall, que et pot guarir dels mals propis o, en canvi, ser l'agent exterior que sentenciï el teu destí. Per una banda, les arques comunitàries poden contribuir amb un terç del finançament total del Pla Hidrològic. Petits projectes vinculats al PHN (allí on l'aigua ha d'arribar) ja s'han beneficiat del finançament comunitari. Però els desemborsaments es negocien anualment i s'han de complir certes condicions. Les grans obres de presa d'aigua a les conques donants, que alimentarien les terminals hidrogràfiques valencianes, murcianes i d'Almeria, estan sent estudiades per la Comissió Europea. L'autoritat supraestatal de la UE albira una esperança als que volen aturar el transvasament. Hi ha una sèrie de normes –tot seguit n'ementarem set– que, segons qui les interpreti, creen confusió. Per als defensors de l'Ebre, són irrefutables escuts legals; per als promotors del PHN, les raons que justifiquen les obres planejades...

I és que la contradicció rau en els mateixos principis de la Unió Europea, recollits en els Tractats, especialment l'article 174, que marca com a objectius de la Unió la "conservació, protecció i millora de la qualitat del medi ambient", i la "utilització prudent i racional dels recursos naturals".

La directiva d'hàbitats, amb la Xarxa Natura 200 com a estandard, ha de protegir els paratges d'alt valor ecològic i les zones on nien aus. Doncs bé, 109 d'aquestes zones protegides podrien estar amenaçades pels plans del PHN.

També queda en una situació dubtosa la directiva marc de l'aigua, que fixa les bases per a un ús racional de l'aigua a

les conques hidrogràfiques alhora que restringeix l'alteració dels cursos fluvials.

En quart lloc, i entre els objectius que persegueixen els fons estructurals i de cohesió, hi ha la reducció de les desigualtats entre territoris i desenvolupament sostenible. Així, si bé Catalunya i Aragó presenten rendes per càpita més elevades que el País Valencià i Múrcia, també és cert que les conques donants estan més deprimides que les receptors. El requisit per a demanar ajudes comunitàries és dur a terme una anàlisi cost-benefici i que la inversió sigui rendible.

A més, la nova política agrària comunitària (PAC) deixa progressivament de subvencionar la producció i es decanta per l'agricultura ecològica i autòctona envers l'*agrobusiness* intensiu. Les ajudes estatals a l'agricultura no poden distorsionar la competició: un excés d'aigua possibilitaria la reducció de preus. Alhora, es dona entrada a la producció agrícola dels països del Magrib.

Un altre factor de distorsió és la Convenció Ramsar, l'organització internacional que vetlla per la conservació del deltes i aiguamolls, de la qual l'estat espanyol és signatari des del 1982.

Igual passa, per acabar, amb l'"Estratègia territorial europea", en què la UE advoça per l'acció preventiva i l'estalvi de recursos, donant suport a "mètodes eficaços per contenir l'expansió urbana incontrolada, en particular a les zones de costa".

Basant-se en aquests arguments, i amb el rerefons de l'Any internacional de l'aigua dolça, els opositors al PHN han intensificat les seves activitats en l'arena europea. Els governs espanyol, mur-

Les caçadores blaves han envaït Brussel·les en defensa de l'Ebre. Grans i petits comuniquen, cara a cara, els efectes que a les seves terres tindria l'execució del Pla Hidrològic Nacional.

cià i valencià, alertats per aquests moviments, també han desplegat els seus medis per influenciar la Unió Europea. Atès que ja s'ha demanat finançament per als transvasaments de Tarragona-Barcelona, Xúquer-Vinalopó i preses al Pirineu aragonès, els responsables comunitaris s'han de posicionar.

El grup parlamentari Verds / Europa dels Pobles, que recull la mobilització antitransvasament, ha estat la força motriu que ha aconseguit comunitaritzar la problemàtica del PHN. Obligats a respondre a preguntes parlamentàries, els comissaris d'Agricultura, Medi Ambient i Política Regional han deixat de veure el PHN com una qüestió interna d'Espanya. Previ a les sessions plenàries de Brussel·les o d'Estrasburg, els comitès parlamentaris són els responsables de preparar les mocions que després es porten al plenari. D'aquests comitès, el de Medi Ambient ja ha donat signes de rebuig al PHN malgrat que el plenari del Parlament evita de moment pronunciaments clars.

Com a paladí del PHN trobem el Partit Popular Europeu, especialment les seves files espanyoles i alemanyes. Amb una actitud ambigua es troben el Partit Socialista Europeu i els liberals. Vist el rebombori i el finançament qüestionat, a mitjan octubre d'aquest any el president de la Generalitat Valenciana, Francesc Camps, i el màxim mandatari murcià, Ramón Luis Valcárcel, van haver d'aterrar a Brussel·les. Després de reunir-se amb els comissaris de Política Regional i de Medi Ambient, Camps va declarar que "aquest transvasament és la peça que ens falta per completar l'esforç de modernització de regadius".

Segons ambdós presidents, la comissària de Medi Ambient, Margot Wallström, va ser molt receptiva, i confien que es concedirà finançament comunitari. Valcárcel, després de menysprear l'existència de directives europees, va dir que "venim aquí a posar sentit comú". La mateixa setmana, i als corredors del Parlament europeu, el vicepresident i ministre d'Economia espanyol, Rodrigo

Rato, va inaugurar l'exposició "Usos de l'aigua al litoral mediterrani".

Un altre comitè parlamentari, el de Peticions, té un paper clau. El 26 de novembre va atendre unes denúncies (incloses la de Joan Saura i José Antonio Labordeta sobre el transvasament Tarragona-Barcelona de l'any passat i la del Govern aragonès de fa dos mesos). La conseqüència pot ser que la Comissió demani explicacions a les autoritats espanyoles, els enviï una acta de requeriment o recorri al Tribunal de Justícia europeu si es vulnera el dret comunitari.

Un mes abans, representants pro i anti-transvasament es van reunir amb el cap d'unitat de la Direcció General de Medi Ambient per dirimir sobre el cabal i règim fluvial de l'Ebre. La Direcció General cridarà a més reunions especialitzades per després enviar les seves conclusions al Col·legi de Comissaris perquè decideixi. A diferència dels promotors del PHN, els antitransvasament volen guanyar temps ja que les raons, creuen, estan de la seva part.

El Parlament europeu haurà de decidir si finança les obres del PHN que propugna l'estat espanyol. Una subvenció que aniria en contra d'un conjunt de mesures que justament pretenen tot el contrari.

I per resoldre els punts morts hi ha l'opinió pública. Un autobús blau amb una exposició de mapes hidrològics, fotografies de paisatges, flora i fauna, a

més de material de consulta, s'ha instal·lat a la capital comunitària. A bord, nou voluntaris i líders de la comunitat científica en un esforç per salvar el Del-

ta i les valls del Pirineu aragonès condemnades a la sempiterna inundació.

A aquesta mobilització se l'ha anomenada l'Ambaixada Blava. Després de viatjar per França, part d'Alemanya i el Benelux, aquesta consciència sobre rodes pretén sumar suports, ambaixadors honorífics. A la llista hi ha personalitats com l'expresident portuguès Mario Soares; l'alpinista Reinold Mesner; els eurodiputats Miquel Mayol, Juan Manuel Ferrández Lezaun i Raimon Obiols; Daniel Mitterrand; i la mateixa ponent de la directiva marc de l'aigua i exministra francesa, Marie Noelle; entre d'altres.

Pel barri europeu, conjunt d'edificis del Parlament europeu, la Comissió Europea i el Consell Europeu, transiten molts diplomats, funcionaris, euroburòcrates amb més o menys influència.

Amb caçadores blaves, els voluntaris estan decidits a guanyar les consciències d'aquestes gents, amb fullets i xerrades o convidant-los a visitar "l'autobús". "Ni un euro per al PHN, no deixi que els seus impostos serveixin per al major desastre ecològic i social", diuen els fullets.

Tot va culminar el passat diumenge, dia 7, amb una cadena humana, "l'abraçada a Europa", als carrers de Brussel·les, per una "nova cultura de l'aigua".

Miquel Àngel Diez i Besora
Brussel·les

Generalitat de Catalunya

PREMIS CIVISME

PRESENTACIÓ DE TREBALLS FINS AL 2 DE FEBRER DE 2004

**IX PREMI CIVISME
ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ**

*Produccions
televisives*

*Produccions
radiofòniques*

Prensa escrita

Pàgina web

**XXII PREMI
SERRA I MORET** Per obres i treballs sobre civisme

Assaig

*Guió de
curtmetratge*

Còmic

*Treball
pedagògic*

**PREMIS JAUME CIURANA
2003** A l'actuació cívica juvenil

*En favor de
les persones*

*Millora de
l'entorn natural*

012 **atenció
ciudadana**

Per a més informació, podeu adreçar-vos a la Direcció General d'Acció Cívica del Departament de Benestar i Família, a l'Oficina de Benestar i Família més propera, trucar al 900 300 500 o bé per internet: <http://www.gencat.net/benestar>